

Χριστιανική οικογένεια: Παρελθόν, παρόν και μέλλον

[Ορθοδοξία](#) / [Κοινωνικά θέματα](#) / [Ποιμαντική](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Θερμός](#)

Θεολογικά ξέρουμε ότι η οικογένεια υπηρετεί την κοινωνία των προσώπων, και για αυτό ονομάζεται μικρογραφία της Εκκλησίας, διότι το όλο νόημα της Εκκλησίας είναι η κοινωνία των προσώπων μεταξύ τους. Αν η οικογένεια ονομάζεται «μικρή Εκκλησία», δεν είναι γιατί έχει και εκεί εικόνες ή θυμιάζουμε-που κι αυτά είναι πάρα πολύ απαραίτητα-αλλά διότι υπηρετεί τον ίδιο σκοπό που υπηρετεί και η Εκκλησία, δηλαδή την κοινωνία των προσώπων εν αγάπη, τη σωτηρία και τον αγιασμό.

Όσο περισσότερο βιώνει κάνεις αυτήν τη θεολογική αλήθεια, τόσο πιο καλά οχυρώνεται απέναντι στις κοινωνικοπολιτισμικές εξελίξεις, τόσο καλύτερα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις. Διότι οι προκλήσεις απέναντι στην έγγαμη σχέση και στην εποχή μας υπάρχουν πολλοί πειρασμοί-αντιμετωπίζονται, όταν καθένας από τους δύο από το ζευγάρι εμβαθύνει στην αποστολή της κοινωνίας των προσώπων, στο τι θα πει αγάπη μεταξύ τους. Η σχέση με τα παιδιά, επίσης, απαιτεί

μία κοινωνία προσώπων, και πρέπει να το μάθει κανείς αυτό, πώς είναι. Όταν μιλάμε μόνο εμείς, όταν έχουμε έναν μονόλογο με τα παιδιά μας, τότε αυτό δεν αποτελεί κοινωνία προσώπων.

Δεν είναι αυτονόητο το ποια είναι η χριστιανική οικογένεια. Υπάρχουν πολλοί δείκτες που πρέπει να μας προβληματίσουν. Σίγουρα, δεν αρκεί, για να ονομάσουμε μία οικογένεια «χριστιανική», ότι εκεί μέσα μιλάνε πολύ για τον Χριστό. Μπορεί να μιλάνε πολύ για τον Θεό, και η οικογένεια να λειτουργεί εντελώς αντιπαιδαγωγικά και καταστροφικά. Άλλωστε, δεν αισθάνομαι ότι λέω κάτι τολμηρό εδώ, γιατί αυτό είναι και το πνεύμα του ίδιου του Χριστού και ολόκληρης της Καινής Διαθήκης:

«Ου πας ο λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείας των ουρανών, αλλ' ο ποιών το θέλημα του Πατρός μου του εν τοις ουρανοίς» (Μτθ. 7,21).

...

Επειδή δεν είναι «προσωπολήπτης» ο Θεός και δεν εξετάζει τι γράφει η ταυτότητα ή πόσες φορές πάμε και ακούμε κηρύγματα η εκκλησιαζόμαστε, αλλά ποιος «ποιεί το θέλημα του Πατρός», γι' αυτό διερευνώ το θέμα του ορισμού της χριστιανικής οικογένειας.

Μία πραγματικά χριστιανική οικογένεια, αν υπήρχε σε μεγάλο ποσοστό μέσα στην ελληνική κοινωνία, θα αποσοβούσε πολλά από τα φαινόμενα της παθολογίας της ελληνικής κοινωνίας: τον ατομισμό, το κλείσιμο στον εαυτό μας. Ο Έλληνας θυσιάζεται για την οικογένειά του με την ευρύτερη έννοια, θα δώσει τη ζωή του,

τα νεφρά του, την καρδιά του για τη στενή του οικογένεια και την ευρύτερη, το σόι του, αλλά έξω από την ευρύτερη οικογένεια είναι ικανός να πατήσει επί πτωμάτων. Δεν τον ενδιαφέρει ούτε η κοινωνία, ούτε το κράτος, ούτε το περιβάλλον, ούτε τίποτε απολύτως. Πέραν των συγγενών του γίνεται ένας αποκρουστικός ατομιστής. Αυτό είναι παθολογικό. Γι' αυτό λέω ότι ο ορισμός της χριστιανικής οικογένειας πρέπει τελικά να περάσει μέσα από την αναβάθμιση και στη θεολογία του γάμου και της οικογένειας, που σημαίνει κοινωνία προσώπων, και ταυτόχρονα μέσα από την ανταπόκριση στις ανάλογες προκλήσεις.

Δεν μπορεί να υπάρξει υγιής σχέση μεταξύ των μελών της οικογένειας, εάν δεν υπάρχει υγιής σχέση με την εποχή στην οποία ζούμε. Δεν μπορώ να έχω εγώ την απαίτηση να θεωρώ ότι αγαπώ τα μέλη της οικογένειάς μου, εάν δεν αγαπώ την εποχή στην οποία ζω. Αν αισθάνομαι ότι ζω σε λάθος εποχή και θά 'πρεπε να ζω, ας πούμε, 100 χρόνια πριν, και ότι τότε ήταν η κατάλληλη εποχή για μένα, τότε δεν θα κάνω ψυχική επαφή ούτε με τα παιδιά μου ούτε με τη γυναίκα μου. Διότι τώρα μας έβαλε ο Θεός να ζούμε. Θα ζητήσουμε το λογαριασμό από τον Θεό; Θα αγαπήσουμε την εποχή μας! Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να ανταποκριθούμε πραγματικά στις ανάγκες του άλλου. Γιατί; Γιατί δεν καταφεύγουμε στην φαντασία, αλλά αντιμετωπίζουμε το εδώ και τώρα με αγάπη, αυτό που μας δόθηκε- το συγκεκριμένο παιδί μου, που δεν είναι το τέλειο παιδί το οποίο φαντάστηκα, το συγκεκριμένο σύζυγο ή τη συγκεκριμένη σύζυγο, που δεν είναι αυτό το οποίο φαντάστηκα. Όταν αγαπήσεις το συγκεκριμένο άνθρωπο, τότε καλλιεργείς κοινωνία προσώπων.

Αλλά αυτό είναι μία, ελληνική παθολογία: ότι όλοι αισθανόμαστε πως είμαστε πλασμένοι για κάτι ανώτερο. Κανείς δεν λέει πως είναι ευχαριστημένος από τη δουλειά του. Τώρα με την κρίση το λέμε βέβαια, «δόξα τω Θεώ», αλλά παλιότερα άκουγες ότι ο καθένας ήταν πλασμένος για μία δουλειά ανώτερη από αυτή που έκανε· για ανώτερο σύντροφο· έπρεπε να χει καλύτερα παιδιά του αξίζει κάτι καλύτερο. Αυτό όμως δεν μπορεί να είναι η χριστιανική στάση. Και δεν οδηγεί σε κοινωνία προσώπων.

Απέναντι σε αυτούς οι οποίοι εισάγουν συνεχώς καινοτομίες ως προς την οικογένεια, σε σημείο που θά 'λεγε κανείς ότι έχουν ειδοποιήσει και φετιχοποιήσει το καινούργιο, και ότι τους φαίνονται αναχρονιστικά πράγματα και καθυστερημένα όλοι οι θεσμοί που ξέρουν ως τώρα, απέναντι σε αυτούς δεν μπορούμε να αντιτάξουμε ως αντίδοτο, κατά τη γνώμη μου, το παραδοσιακό και το παλαιό. Η μάχη με αυτήν την νοοτροπία δεν θα δοθεί με όρους χρόνου. Διότι στο εκκλησιαστικό ήθος, στην εκκλησιαστική νοοτροπία, το νέο και το καινούργιο δεν είναι αυτό που δεν υπάρχει από πολύ καιρό· Αυτό είναι κοσμική μέτρηση. Το

νέο και το καινούργιο στη χριστιανική ορολογία είναι αυτό που υπάρχει με έναν άλλο τρόπο, μοναδικό: με τον τρόπο της αγάπης. Το ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος δεν είναι το νεότερο γεγονός του κόσμου· υπάρχουν πιο πρόσφατα από αυτό. Είναι όμως το συγκλονιστικά νέο και καινούργιο, διότι, όπως λέει ο στίχος στον όρθρο των Χριστουγέννων:

«Θεός το τεχθέν, η δε μήτηρ Παρθένος. Τι μείζον άλλο καινόν είδεν η κτίσις;».

Δεν υπάρχει τίποτα πιο καινούργιο από αυτό. Γιατί; Όχι με όρους χρόνου, αν είναι πολύ παλαιό ή πολύ πρόσφατο-και το πολύ πρόσφατο, και τωρινό να ήταν, θα παλιώσει σε λίγο καιρό-, αλλά με όρους του τρόπου της υπάρξεως: υπάρχει αυτό το γεγονός με τον τρόπο της αγάπης. Αυτό είναι που κάνει τα πράγματα νέα και καινούργια. Αλλά και παντοτινά· αυτό που έλεγε ο Ελύτης:

«Ότι αγαπώ βρίσκεται στην αρχή του πάντα».

Ένα άλλο τροπάριο του κανόνα των Χριστουγέννων λέει:

«Ιδών ο Κτίστης ολλυμένον τον άνθρωπον χερσίν ον εποίησε, ...ουσιούται εκ Παρθένου».

Με απλά λόγια, είδε ο Δημιουργός να χάνεται ο άνθρωπος, που τον έπλασε με τα χέρια Του, και πήρε ουσία, φύση δηλαδή, από την Παρθένο, για να αναλάβει δράση ο ίδιος. Αυτός είναι ο τρόπος της αγάπης.

Απέναντι σε αυτή την αγάπη και τη δύναμή της, δεν μπορεί καμία εξωτερική πρόκληση, όσο παράδοξη και αλλόκοτη και να είναι, να έχει ισχύ, εάν η οικογένεια

θέλει να μείνει πίστη σε αυτό το θεολογικό νόημα της αγάπης-κοινωνίας προσώπων. Αυτό θα κρίνει τα πράγματα. Και βέβαια, όλη η θεολογική όροι μεταφράζονται σε πράξη επί της πεζής καθημερινότητας.

Επομένως, δεν μπορούμε να προβλέψουμε το αύριο της χριστιανικής οικογένειας. Μπορούμε, όμως, ελπίζω, να χαράξουμε τις προδιαγραφές εκείνες με τις οποίες μπορεί να υπάρξει και σήμερα και αύριο χριστιανική οικογένεια, έτσι ώστε οι προκλήσεις που αυτή αντιμετωπίζει να μην είναι συμφορά, αλλά τελικά να μετατραπούν σε ευλογία.

Από το βιβλίο: Ξεκλειδώνοντας τις σχέσεις, εκδ. ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ

<https://bit.ly/3EJXy8t>